

SWECO Position AB
Box 34044
100 26 STOCKHOLM

Datum: 2014-09-08
Vår referens: 2014/1357/10.1
Er referens: NV-03177-14

mats.dunkars@sweco.se

Införande av stationsregister för miljöövervakning – Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten

SMHI ger nedan svar på frågor till rubricerad remiss. Efter dessa svar följer synpunkter med sidhänvisningar till remissen med ytterligare kommentarer och förtydliganden.

Gemensamt stationsregister

Stationsregistret är tänkt att fungera som en gemensam master för stationer som används för alla typer av miljöövervakning där provtagning sker vid samma station. Stationsregistret är tänkt att användas för såväl nationell som regional miljöövervakning. Registret ska så långt möjligt anpassas till kraven inom INSPIRE-direktivets dataspecifikation för EF-temat, Environmental Monitoring Facilities.

- *Kommer det förslag på stationsregister som beskrivs i remissen att fungera och användas av er organisation?*
SMHI ser en tydlig nytta med registret och kommer att använda det under förutsättning att det är relativt enkelt att göra stora uttag från registret och enkelt att ladda in listor med nya/korrigerade stationer. En del tillägg och ändringar i registret är önskvärda. Dessa nämns i våra svar nedan och/eller följer som synpunkter till remissen med sidhänvisningar.
- *Är det något i de föreslagna arbetsprocesserna som använder stationsregistret som bör ändras eller kompletteras?*
SMHI anser att det bör finnas en tydlig central styrning inklusive en ”service desk” som samlar in samt följer upp ärenden (frågor, synpunkter etc.) från användare (t.ex. datavärdarna). Denna centrala kontaktpunkt föreslås ligga hos HaV eller NV.
- *Är det något i de föreslagna användarfallen som bör ändras eller kompletteras?*
SMHI anser att det måste finnas möjlighet att genomföra ändringar med automatik (t.ex. pythonskript). Det kan exempelvis ske genom att det finns möjlighet att på ett enkelt sätt exportera vår del av registret som textfil och sedan importera det igen när vi är klara.

- *Finns det en risk att stationsregistret inte kommer att användas i den regionala och lokala miljöövervakningen?*

Ja, om det inte är enkelt och/eller centralt uppstyrt. Det finns några riskområden som kan skapa osäkerhet och merarbete som gör att rapporteringen till registret riskerar att prioriteras ner. Några exempel:

- Endast ”mätningar som utförs vid en regelbundet återkommande plats” ska in i registret. Hur vet man om detta villkor är uppfyllt när man får årsvisa leveranser med data från olika program och leverantörer?
- Vem beslutar om ”nominell position” i de fall man fått data för en namngiven station med stor variation i angiven position?
- Stationer som används av flera datavårdare kommer att skapa extra jobb för den datavårdare som ansvarar för stationen eftersom man får en samordnande roll.

Stationsregistrets innehåll

- *Är det innehåll som föreslås i stationsregistret lämpligt? Är det något som saknas respektive som borde tas bort?*

I princip ja. SMHI är oroad över tveksamheter runt begreppet inactive vs active station. På sidan 20 i punkt 2.5 nämns följande: ” En INACTIVE station är oftast ett alternativt namn på en station med statusen ACTIVE”. Det finns alltså stationer som är inactive som kan och bör ha synonymnamn vilket kan vara en station som är active, varför det kanske riskerar att ske en sammanblandning. Kanske kan man ha ”begin/end lifespan” även för synonymerna, d.v.s. att t.ex. stationen A hette B från yyyy-mm-dd till yyyy-mm-dd. Alternativt att det görs tydligt vilken som är vilken; eventuellt ett ID-fält som pekar på nuvarande gällande station för de fall där man slår samman två stationer och den ena blir INACTIVE.

Det bör även finnas en tillåten avvikelse från den nominella positionen också angiven som en distans. Se t.ex. ICES stationslista:

<http://www.ices.dk/marine-data/Documents/ENV/StationDictionary.zip>.

- *Är det ID-begrepp som föreslås för stationsregistret lämpligt?*

Om en station ska byta ID när den blir inaktiv blir det svårt att hitta. SMHI tycker inte att det är lämpligt att en station har olika typ av ID om den är inactive eller active. Nuvarande förslag medför även att det är svårt att manuellt mata in ett id för en inaktiv station. Vi förordar ett enkelt ID som en människa kan hantera och som inte ändras. Det föreslagna neutrala sexsiffriga numret LocalID är bra.

Stationsregistrets applikation

Stationsregistret ska kunna nås via tre olika gränssnitt:

- Ett webbaserat användargränssnitt.
- En WFS-T tjänst som nås via en GIS-klient som t.ex. QGIS.
- Ett REST-API som bygger på WFS-T tjänsten.

- *Är detta en lämplig lösning för stationsregistret?*
För SMHIs del har vi begränsad nytta av ”GIS-klient upplägget” vilket dock säkert kan vara användbart för andra. SMHI ser REST-API som en bra lösning för användare som vill köra en sökning mot registret via sin applikation.
- *Finns det behov av ytterligare funktioner för att applikationen skall bli ett fullfjädrat stationsregister.*
SMHI ser ett behov av ett enkelt sätt att exportera samt importera delar av registret som textfil. Det är för övrigt bra om applikationen är så enkel som möjligt och begränsar systemet till att vara bra på en sak snarare än att det finns många funktioner.

Organisation för förvaltning av stationsregister

Remissförslaget innehåller beskrivningar av ett antal arbetsprocesser där datavärdarna ansvarar för att skapa nya stationer i registret samt för att redigera den information som finns i registret.

- *Är den organisation och de arbetsprocesser som föreslås för att förvalta innehållet i stationsregistret lämpliga?*
I stort sett ja, med tillägget att kommunikationen tydliggörs och samordnas med en service desk (exempelvis en kontaktperson på HaV eller NV). Det bör även finnas central styrning så att registret blir fyllt samt bevakning så att innehållet inte degenererar med tiden. Centrala styrningen behövs också för att kunna fatta samt följa upp vissa övergripande beslut (exempelvis vilken datavärd som ska ansvara för en viss station). Det behöver även avsättas tid för att informera andra användare om registrets existens. Förslag på organisation och arbetsprocesser för dessa typer av frågeställningar saknas.

Ytterligare synpunkter till remissen

Här följer ytterligare synpunkter med sidhänvisningar. Några av synpunkterna återfinns även i ovanstående svar på frågorna till remissen.

Sid 12: *Var och en av datavärdarna har ansvar för en delmängd av stationerna i stationsregistret. Om stationsuppgifter skall ändras/uppdateras behöver samtliga datavärddar som förvaltar mätningar som utförts vid stationen kontaktas för att godkänna en eventuell ändring. Det är bara den ansvarige datavärden som kan förändra uppgifterna för stationen.*

Det behöver tydliggöras vart man initialt vänder sig som utförare eller beställare om man inte vet vilken datavärd det är. Någon behöver ta generella förfrågningar och ev. slussa dem vidare (en service desk?).

Sid 15, tabell 2.4.4: Av tabellen framgår det att datavärddar har som rättighet att *ge synpunkter till andra datavärddar.*

Det kan behöva skötas centralt, d.v.s. ev. synpunkter från någon DV, tas omhand av samma service desk som slussar frågor till DVarna så uppföljning, ärendehantering m.m. går att administrera och överblicka.

Sid 19, tabell 2.4.5, rad 2: *Som Datavärd vill jag kunna läsa in en fil, t.ex. Excel, innehållande många stationer, både för att lägga till nya stationer och för att redigera data för befintliga stationer.*

Prioritet saknas. SMHI anser dock att detta bör ha hög prio och att detta bör implementeras tidigt för att enklare och snabbare kunna skapa registret. Det skulle även initialt minska den annars tidskrävande uppgiften att lägga till och ändra i registret.

Sid 23: *Datavärddar använder en GIS-klient som t.ex. QGIS för att redigera uppgifter i stationsregistret och lägga till nya stationer.*

Som tillägg till detta bör det framgå att registret kan laddas ner i textformat, ändras på valfritt sätt och sedan laddas upp igen.

Vad gäller tekniska lösningar för systemet vill SMHI att det redan från början säkerställs möjlighet till ”massändringar”. T.ex. genom att exportera/importera till textformat eller på annat sätt kunna redigera vår bit i stationsregistret på ”skriptnivå” (bash, python el.likn.).

Avdelningschef Bodil Aarhus Andrae har beslutat i detta ärende som handlagts av Patrik Strömberg och Lena Eriksson Bram.

För SMHI

Bodil Aarhus Andrae
Chef Avdelning Samhälle och säkerhet